

DỊCH KINH THÁNH: *LÀM DẤU TRĂM HỌ!*

Kính gửi cha Pascal Nguyễn Ngọc Tĩnh

Thưa cha,

Con đã đọc bài “*Tông đồ Gio-an biết rõ ‘Lời’ là Ai*” của tác giả Đa-minh Phan Văn Phước, ở Đức, cùng với lá thư ông ấy gửi cho cha. Con có một số nhận xét về bài viết và việc làm của ông Phước xin chia sẻ với cha.

Con không biết gì về tác giả, nhưng qua bài viết và lời tự giới thiệu cho thấy tác giả là một người thông thái, biết nhiều ngoại ngữ, nhưng...*hơi lệch lạc và rối loạn kiến thức* trong lối suy nghĩ. Ngay trong lá thư viết cho cha chỉ nửa trang giấy đã cho thấy đầu óc không bình thường của ông: ông ta nói rằng “*khâm phục tình yêu Chúa, Giáo Hội và đồng loại nơi cha*”. Từ chỗ khâm phục cha đã nảy sinh “*tình cảm quý mến*” cha, ông lại muốn bác một “*nhip cầu thiêng liêng*” bằng cách gửi cho cha một “*món quà trong tình nghĩa cha con*”, món quà *tình nghĩa* đó là một “cours Kinh Thánh” bằng nhật chữ nghĩa như một trận đồ bát quái, với mục đích kết án Nhóm Các Giờ Kinh Phụng Vụ là dịch sai, dịch tùy tiện, là sửa đổi Lời Chúa. Tệ hơn nữa là ông ta coi Nhóm CGKPV có một quan hệ nào đó với phái Chứng Nhân Giê-hô-va, nhất là gán cho tước hiệu “*phản Ki-tô*”, không biết ông có hiểu rõ từ “*phản Ki-tô*” không?

Rồi ông lại nói *nếu cha không chê* thì ông sẽ gửi thêm bài cho cha. Con thấy tức cười quá, gửi thì cứ gửi, còn người ta đọc hay không là chuyện khác, chả lẽ cha lại bảo thôi đừng gửi hay bảo ừ cứ gửi tiếp đi, tôi thích lắm! Sau cùng, ông ta lại *kính nhờ cha chuyển bài viết* của ông cho HĐGMVN, các GM, các linh mục và nhiều người khác. Một người có đầu óc bình thường sẽ không làm như vậy. Phải chăng ông ta áp dụng kế sách “*Cáo mượn oai hùm*”, lấy tên mình gửi thì chẳng ai biết đến, chẳng ai muốn đọc; hoặc là ông chỉ nói đùa cho vui, chứ ông thừa biết cha đâu có rỗi hơi làm chuyện trẻ con như vậy; vả lại, chỉ có người bất bình thường mới viết thư phê bình, mạt sát người khác rồi lại bảo người ấy rằng anh nhớ phổ biến rộng rãi lá thư đó nhé, đó là “*món quà tình nghĩa*” mà!

Còn về bài viết của ông Phước thì sao?

Con kiên nhẫn đọc kỹ một lượt, và câu Kinh Thánh được tác giả trích, đặt ở ngay phần mở đầu gây chú ý cho con: "*Trong các môn-đệ, có người ngời sất Giê-su*: Chàng được Giê-su thương yêu. Xi-mon Phê-rô ra dấu bảo chàng: "Hãy hỏi xem Ngài nói về ai." Chàng này liền nghiêng người vào ngực Giê-su và hỏi: "Thưa Chúa, ai vậy?" Giê-su trả lời: "Thầy chấm miếng bánh đưa cho ai thì chính là người ấy."* (Gioan 13, 23-26; 21, 20-22). Con không biết ông Phước lấy câu này từ bản dịch nào, hay do ông tự dịch như vậy? Con thấy giống văn tiểu thuyết tình cảm quá! Trong phần ghi chú, ông ta nói rằng phải bỏ từ "Chúa" hay "Đức", trước từ Giê-su, lý do là các bản dịch, ngoại trừ bản tiếng Việt, đều chỉ có từ Giê-su không thôi. Ông cũng nài vào một bài hát của cố nhạc sĩ Vinh Hạnh để biện minh cho lập luận của mình. Ông áp dụng kiểu lập luận ấy cho mọi trường hợp, nên trong bài viết ông chỉ viết: Giê-su, Giáo Hoàng Biển Đức XVI, Gioan, Phê-rô, Mẹ... Con tin rằng không có người giáo dân Việt Nam bình thường nào chấp nhận kiểu nói trống không, cụt ngùn như vậy. Mỗi ngôn ngữ có những đặc tính riêng, cũng như trong tiếng Anh, Pháp, Đức có mạo từ thì trong La-tinh lại không có. Vậy thì La-tinh thiếu hay các ngôn ngữ trên thừa mạo từ! Do đó, không thể căn cứ vào các ngôn ngữ nước ngoài để bỏ đi những từ mang những tâm tình đạo đức truyền thống: Chúa Giê-su, Đức Giê-su, Đức Mẹ, Thánh Gio-an, Đức Giáo Hoàng... Cũng không thể dựa trên những bài hát, vì lý do cung điệu hoặc tác giả muốn làm nổi bật Danh thánh Chúa hoặc Đức Mẹ.

Thưa cha, con không có ý tranh luận về chữ nghĩa với ông Phước, nhất là về ngoại ngữ, con tự biết giới hạn của mình. Tuy nhiên qua những điều chia sẻ với cha, con muốn gửi đến ông Phước đôi lời nhận xét về bài viết:

1. Bài viết trình bày thiếu mạch lạc, những từ phiên âm Việt ngữ không theo một nguyên tắc nào cả, khi thì có gạch nối, khi không có, đôi khi lại gạch nối những từ không cần gạch. Cách ghi xuất xứ Kinh Thánh bằng ký hiệu cũng nửa Tây nửa ta. Đọc kỹ con còn thấy những mâu thuẫn trong bài viết: ông ta chú ý không viết chữ 'Chúa' hay 'Đức' trước chữ Giê-su. Nhưng vẫn phải viết 'Đức' Chúa Trời! Hoặc 'Chúa' Ki-tô.

2. Chính cách trình bày tối tăm, nên không biết chỗ nào ông phê phán nhóm CGKPV, chỗ nào ông chỉ trích Nhân Chứng Giê-hô-va, chỗ nào ông sửa sai Société Biblique... Khi đọc câu: “*Chữ Herr, Seigneur, Lord, Kyrios, Dominus...*, tức là ‘*Thiên Chúa, Chúa*’ thì họ đổi thành *Giê-hô-va*”, con nghĩ rằng ông Phước đã lẫn lộn giữa bản dịch và nguyên bản Híp-ri. Vì theo con biết, những thập niên gần đây, các bản dịch đã không viết Yahvé (Pháp), Yahweh (Anh), Gia-vê hay Giê-hô-va (Việt ngữ). Đối với người Do Thái, Danh Thiên Chúa vô cùng siêu việt, vô cùng thánh thiện nên phải tuyệt đối kính trọng. Danh đó đã được mặc khải cho ông Mô-sê (x. Xh 3,14) và được biểu thị bằng 4 phụ âm (Tetragrammaton) YHWH / יהוה/ Khi người Do Thái đọc Kinh Thánh, gặp từ này, tuy trong sách viết là / יהוה/ họ nhại đọc là / יְהוָה / (A-đô-nai). Cũng có khi viết ngay phía trên từ đó: יהוה^{יהוה} Đây là một quy tắc trong ngữ pháp Híp-ri gọi là “*Kethibh*”= viết là, và “*Qere*”= đọc là. Lòng kính trọng Danh Thiên Chúa còn thể hiện trong cách viết số thứ tự. Số thứ tự được biểu thị bằng 22 chữ cái (tiếng Híp-ri chỉ có phụ âm, nguyên âm chỉ có sau này – tk VII - cho người ngoại quốc dễ đọc mà thôi), số 10 là chữ Yôđ ך số 5 và 6 là chữ Hê ה và Wāw ו ; cho nên số 15 và 16 không thể viết יה và וי vì 2 chữ đó là hình thức của Danh Thiên Chúa Yah và Yo, vì thế họ phải viết יו (6+9) và וי (7+9) (A Practical Grammar for Classical Hebrew, J. Weingreen. p. 2) . Chính vì lý do đó, các học giả Kinh Thánh đã dịch từ A-đô-nai là SEIGNEUR, LORD, KYRIOS, DOMINUS, bản dịch Việt ngữ đã dịch là ĐỨC CHÚA. Cho nên, không phải là họ (?) đổi thành Giê-hô-va hay Gia-vê. Những chữ trên cũng không có nghĩa là Thiên Chúa như ông Phước nói, vì danh từ Thiên Chúa được dịch từ tiếng Híp-ri là: יהוה (Ê-lô-him) = Dieu, God, θεός, Deus.

3. Tác giả cũng muốn tỏ cho độc giả thấy sự thông thái của mình bằng cách đề cập đến nhiều từ ngữ trong Kinh Thánh kèm theo những phụ đề Anh có, Pháp có, La-tinh có, nhất là tiếng Đức (chỉ thiếu tiếng Đan Mạch!), lại chen vào vài câu thơ, truyện Kiều. Người yếu bóng vía đọc bài này dễ bị “*tẩu hoá nhập ma*” . Khách quan mà nói,

ông Phước thật sự là người có trình độ học vấn, kiến thức hơn người. Nhưng ông bà ta vẫn nói: *Biển học mênh mông*, nên dù sao ông Phước phải biết cái giới hạn của mình, biết dùng cái khả năng sẵn có để giúp ích cho Giáo Hội thì hay biết mấy. Nay ông lại vận dụng sự hiểu biết để cố moi móc, *chẻ sợi tóc làm tư* một vài từ ngữ, thêu dệt thêm ý nghĩa sai lệch, để từ đó kết án người khác là phạm thượng, dịch sai, sửa đổi, xuyên tạc Lời Chúa ... toàn là những tội tày đình.

Bài viết nặng nhứt chữ nghĩa, moi móc bao nhiêu sai sót về ngữ pháp, chỉ trích người này, nhóm nọ dịch sai, dịch thiếu. Không biết ông Phước có "*mắc bệnh ham tranh luận và thích cãi chữ*" mà Thánh Phao-lô đã nhắc đến trong lá thư gửi cho ông Ti-mô-thê hay không? (x. 1 Tm 6,4).

Thật ra, nửa phần đầu bài viết, tác giả chỉ muốn làm cho độc giả choáng ngợp bởi những từ ngữ thật kêu, những kiểu nói khác thường, ví dụ ông gọi Đức Mẹ bằng danh hiệu: "*Nàng An Phúc Đầy*", các Tông Đồ được gọi là "*chàng*".... Nửa phần sau, tác giả chú tâm đến "Lời tựa" của Tin Mừng Gio-an, đúng hơn ông chỉ nhằm vào câu 1 mà thôi: "*Lúc khởi đầu đã có Ngôi Lời. Ngôi Lời vẫn hướng về Thiên Chúa, và Ngôi Lời là Thiên Chúa*" (Ga 1,1). Điều ông Phước bắt bẻ nhóm CGKPV là dịch sai, là "*phản Ki-tô*". Theo ông phải dịch thế này: "*Ban đầu có Lời, nghĩa là Lời ở trong Thiên Chúa, cho nên Lời là Thiên Chúa*".

Thưa cha, con không có khả năng để lý luận rằng câu của ông Phước là sai hay đúng, việc đó thuộc lãnh vực chuyên môn của các cha trong nhóm. Tuy nhiên, con có vài nhận định như sau:

a) Đặt vấn đề không chính xác. Ở trang 3 ông viết nguyên văn như sau: "LOGOS là *Động Lực*, là *Tác Giả* hướng dẫn ngòi bút của Gioan: Chỉ trong *mười bốn* câu quá ngắn gọn, súc tích mà Gioan dùng tới *mười một* lần chữ "*và*" là "liên từ phối hợp"! Đó là "*Thiên Tài, Linh Khí*" xuyên qua bút pháp của Gioan, khiến cho "lập luận về Lời" càng thâm thúy, độc đáo, tuyệt vời, hấp dẫn"!

Không biết ông Phước dựa trên bản dịch nào để bảo đoạn văn trên có 11 chữ "*và*", vì trong bản Hy Lạp có tới 13 chữ "*và*" (και). Muốn chính xác thì phải dựa trên nguyên bản là lẽ thường, còn nếu không thì phải nói rõ mình dựa trên bản dịch nào, nói trống không để

làm cho người ta có cảm tưởng mình chỉ loè người không biết. Ấy là chưa nói tới tính cách mơ hồ khi ông chỉ nói *mười bốn câu* mà không cho biết từ câu nào đến câu nào, vì Lời Tựa của TM Gio-an có 18 câu (1,1-18) ; Nếu kể hết Lời Tựa thì có tới 16 chữ “*và*” cơ ông Phước ạ!

b) *Thừa hay thiếu*. Ông Phước lập đi lập lại rằng bản dịch Việt ngữ bị cắt xén, thừa chữ này thiếu chữ kia, sai với ý của Gio-an! Chẳng lẽ chỉ có ông mới dịch đúng ý của Gio-an ư! Khi dịch đâu có nhất thiết phải dịch hết mọi chữ. Ông ta nói nhiều tới chữ “*và*”, cho rằng câu Ga 1,1 thiếu một chữ “*và*”. Xin ông đọc một đoạn Tin Mừng này: Mc 3,13-19: Chúa Giê-su lập Nhóm Mười Hai. Trong nguyên bản Hy-lạp có tới 18 chữ “*và*” (καί). Nếu bản Việt ngữ giữ lại tất cả chữ “*và*” thì câu văn đó nghe có xuôi không?. Bản dịch của cha Nguyễn Thế Thuần chỉ giữ lại 9 chữ, nhưng 2 chữ dịch là “*rồi*”, 1 chữ dịch là “*mà*”, còn lại 6 chữ “*và*”. Bản của CGKPV chỉ có 4 chữ “*và*”. Như thế đâu có phải là cắt xén Lời Chúa đâu hả ông Phước?

c) *Dịch sai*? Ông Phước cho rằng bản dịch Việt ngữ dịch sai câu Ga 1,1: “*Ngôi Lời vẫn hướng về Thiên Chúa*” . Đúng là bản dịch của CGKPV dịch câu này hoàn toàn khác các bản dịch Việt ngữ:

- Cha Nguyễn Thế Thuần: “*Lời ở nơi Thiên Chúa*”

- UBPT (cũ): “*Ngôi Lời vẫn ở với Thiên Chúa*” (Sách Lễ - Mùa Vọng và Mùa Giáng sinh, 1969 trang 158).

- Thánh Kinh Hội: “*Ngôi Lời ở cùng Đức Chúa Trời*”.

- Cha Trần Đức Huân: “*Ngôi Lời vốn có ở nơi Chúa Trời*”.

Nhưng cách dịch của CGKPV hẳn là đã có chọn lựa, vì trong nguyên văn Hy ngữ là: *ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν* . Mà giới từ “*πρὸς*” đi với đối cách(accusative) “*τὸν*” trong trường hợp này có nghĩa là *hướng về - toward* (x. A Grammatical Analysis of the Greek New Testament, Rome 1981 p. 285; A Concise Greek-English Dictionary of the NT, p. 152). Vậy sao ông Phước có thể quả quyết dịch như vậy là sai?

Tóm lại, bài viết của ông Phước không có một hướng đi rõ rệt, thiếu sức thuyết phục, chỉ làm cho người đọc hoa mắt vì những phân tích ngữ pháp, từ vựng của đủ mọi ngôn ngữ. Nếu chỉ vì không chấp nhận một vài từ, mà ông vội kết luận Nhóm CGKPV là “*Đồng hội*

đồng thuyền” với phái Nhân Chứng Giê-hô-va, là “phản Ki-tô”, thì ông chẳng khác gì “Ông mù sờ voi”, chỉ sờ được cái tai đã vọt la lên: con voi giống cái quạt mo, thế mà cứ nghe thiên hạ bảo con voi to lắm! Ông chưa tiếp cận, chưa nắm được phương cách làm việc của nhóm CGKPV, chưa tìm hiểu về nhân sự cũng như công cụ làm việc của nhóm mà đã phê phán gắt gao. Chắc ông nghĩ rằng trong nhóm này không có ai biết tiếng Đức, cũng chẳng có tài liệu nào ngoài bản tiếng Pháp của Société Biblique et Éditions du Cerf, Paris 1972 thì quả thật ông bà mình nói không sai: “*Biết một mà chẳng biết hai*”. Lá thư ông viết cho cha và bài viết gửi kèm theo, lời lẽ hoàn toàn trái ngược nhau, có thể lấy hình ảnh mà Thánh Gia-cô-bê gợi lên để minh họa cho sự trái ngược này: “*Chẳng lẽ một mạch nước lại có thể phun ra, từ một nguồn, cả nước ngọt lẫn nước đắng sao?*” (Gc 3,11).

Làm dâu trăm họ?

Thưa cha,

Đối với con, nhóm CGKPV không phải là một tập thể siêu nhân (mặc dù có Siêu có Nhân!), nhưng qua những tiếp xúc với các vị trong nhóm, con chẳng những học hỏi được nhiều điều hữu ích về Lời Chúa, về giáo lý, mà còn thấy được những cố gắng không ngừng của Nhóm, để làm cho Lời Chúa đến được với mọi thành phần dân Chúa Việt Nam ở khắp nơi trong và ngoài nước. Các thành viên trong Nhóm có những giới hạn, có những bất toàn, nhưng tất cả đều *đồng tâm nhất trí, cùng nhìn về một hướng*, biết tôn trọng ý kiến chung, gắn bó với lý tưởng chung suốt 38 năm nay. Khách quan mà nói, ngoài nhóm CGKPV, Giáo Hội Việt Nam chưa có một nhóm nào hội đủ 3 yếu tố này:

-Tinh thần làm việc tập thể.

-Tập trung nhiều chuyên môn, có bằng cấp thực thụ và giàu kinh nghiệm.

-Tồn tại lâu dài cùng với những thành quả thiết thực.

Có những nhóm, những ban hữu danh vô thực, đánh trống khua chiêng cho thiên hạ biết, rồi tan biến như sao băng hoặc sống èo uột như đứa trẻ suy dinh dưỡng.

Hẳn cha cũng biết, đây không phải là lần đầu tiên có bài viết phê phán, chê trách nhóm CGKPV, đã có ít là 4 bài viết mà con đã có

bài góp ý với tác giả. Những bài viết của con chỉ muốn nói lên sự công bằng với tất cả những gì con biết về Nhóm, chắc hẳn có những thiếu sót vì những hạn chế về khả năng cũng như về thời giờ. Chẳng những có bài viết được phổ biến trên báo, trên mạng, mà trong dư luận cũng có nhiều phê phán sai lệch, không chỉ nơi giới bình dân ít thông tin, mà ngay cả những đáng có chức có quyền, có trình độ cũng có những lời nói vô trách nhiệm, thiếu khách quan. Nếu con không lầm thì hầu hết những người có thái độ thiếu thiện cảm, đúng hơn là có ác ý với CGKPV, khi cho ra những bài viết để bôi nhọ, xuyên tạc, gán ghép cho Nhóm là thế này thế kia, thì ít nhiều cá nhân hay tập thể đó cũng đang thực hiện một công việc tương tự với Nhóm có liên quan tới Kinh Thánh. Chẳng biết những người đó có nghĩ rằng hành động như thế là thiếu tinh thần bác ái, là chưa trưởng thành hay không? Vào những thập niên 60-70, có những bản dịch Kinh Thánh được phổ biến, dân Chúa đón nhận với tất cả lòng trân trọng, để học hỏi và sống Lời Chúa, chứ nào có bới lông tìm vết để phân biệt bản dịch này của ai, rồi tìm cách hạ nhau. Mỗi bản dịch đáp ứng một nhu cầu, cho từng lứa tuổi, cho giới sinh viên, cho tu sĩ học hỏi, hoặc cho Phụng Vụ. Quả thật, dịch Kinh Thánh chẳng khác gì *làm dâu trăm họ*. Nhưng không thể vì để làm hài lòng mọi người mà không tôn trọng sự thật.

Thưa cha, không biết cha có viết thư phản hồi cho ông Phước không? Theo ý con thì cha chẳng nên bận tâm đến những bài viết kiểu này. Con tin chắc những ai có suy nghĩ và hiểu biết đôi chút sẽ nhận ra một điều: Một người đã rời khỏi VN cả gần 20 năm thì khả năng tiếng Việt không thể hơn được người sống liên tục ở VN. Ngôn ngữ phải đi đôi với tâm tình, nó biến chuyển liên tục, những kiểu nói không diễn tả đúng đắn và đầy đủ sẽ bị đào thải. Hơn nữa, bản dịch Kinh Thánh cũng như Kinh Phụng Vụ, nếu dịch sai, nhất là sai tín lý, thì đâu đến lượt những cá nhân lên tiếng. Còn người bình dân đọc những bài viết như của ông Phước sẽ chép miệng nói: "*chả biết ông ấy muốn nói gì*", và sẽ chẳng có ai đọc những bài như thế xong lại đem đốt bỏ cuốn Kinh Thánh hay đem đến 58/1 Phạm Ngọc Thạch trả lại. Chắc chắn sẽ còn nhiều người muốn tìm những sơ xuất, hoặc những chi tiết vụn vặt nào đó để phê bình chỉ trích bản dịch của Nhóm, thí dụ mới đây có người nói với con rằng không thích bản dịch của CGKPV vì mấy ông ấy

phiên âm theo kiểu của “nhà nước”? Những suy nghĩ ấu trĩ tương tự như thế nhiều lắm; Hay là đã có người dị ứng với một cái tên nhà xuất bản ở bìa sách, rồi tưởng tượng lệch lạc về nội dung và phê phán một cách vô tội vạ.

Kết luận

Chuyện dài nhiều tập này chẳng biết bao giờ mới chấm dứt, con nghĩ ngay cả đến Chúa Giê-su khi đi rao giảng mà còn bị chính người thân cho là mất trí (x.Mc 3,21), giới lãnh đạo còn bạo miệng quả quyết Người bị quỷ ám, liên minh với quỷ vương (c,21). Và Chúa đã báo trước: *“Trò không hơn thầy, tớ không hơn chủ...Chủ nhà mà người ta còn gọi là Bê-en-dê-bun, hướng chi là người nhà”* (x.Mt 10,24-25). Vì thế con không ngạc nhiên khi thấy CGKPV bị công kích nhiều quá, trong khi chỉ mong muốn được phục vụ Lời Chúa với tất cả thành tâm thiện chí. Con cầu chúc quý cha và anh chị em luôn khoẻ mạnh và hăng say trong công việc phục vụ Lời Chúa dù có những hiểu lầm hay những phê phán bất công, và con tin rằng:

*“Lòng mỗi người, chính Chúa dựng nên,
Việc họ làm, Chúa thông suốt cả”*
(Tv 32,15)

An Lạc ngày, 19-11-2009
Phê-rô Nguyễn Tuấn Hoan
prhoanal@yahoo.com.vn

Cha có thể đọc lại những bài con đã viết về những chuyện tương tự trong trang: <<http://www.prhoanal.com>> như: “Xây dựng hay gây chia rẽ”, “Thành hôn hay đính hôn”, Mùa cưới nói chuyện với...”